

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

D E C I Z I E

cu privire la respingerea recursului

în cauza civilă

Ministerul Justiției al Republicii Moldova împotriva Partidului Politic
„Renaștere”, Partidului Politic „Șansă”, Partidului Politic „Forța de
Alternativă și de Salvare a Moldovei” și Partidului Politic „Victorie”,
intervenienți accesorii Comisia Electorală Centrală și Serviciul de
Informații și Securitate
(dizolvarea partidelor politice)

împotriva încheierii din 19 august 2025 a Curții de Apel Chișinău

(Dosarul nr. 2r-315/25
2-25114627-01-2r-22082025)

Întrunirea condițiilor pentru aplicarea măsurilor de asigurare a acțiunii, prin limitarea activității partidelor politice.

Curtea de Apel Centru (jud. R. Pulbere, C. Roșca, E. Bolocan)

25 august 2025

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților recursul declarat de Partidul Politic „Renaștere”, Partidul Politic „Șansă”, Partidul Politic „Forța de Alternativă și de Salvare a Moldovei” și Partidul Politic „Victorie”,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,

Ion Munteanu

Gheorghe Stratulat, *judecători*

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 11 august 2025, Ministerul Justiției al Republicii Moldova a depus cerere de chemare în judecată împotriva Partidului Politic „Renaștere”, Partidului Politic „Șansă”, Partidului Politic „Forța de Alternativă și de Salvare a Moldovei” și Partidului Politic „Victorie”, intervenienți accesorii Comisia Electorală Centrală și Serviciul de Informații și Securitate cu privire la constatarea calității de partide politice succesoare ale unui partid politic declarat neconstituțional și dizolvarea partidelor politice. Totodată, a solicitat aplicarea măsurii asiguratorii – limitarea activității Partidului Politic „Renaștere”, Partidului Politic „Șansă”, Partidului Politic „Forța de Alternativă și de Salvare a Moldovei” și Partidului Politic „Victorie” pe perioada examinării cauzei, până la pronunțare în fond, conform art. 22 alin. (2/1) din Legea nr. 294/2007 privind partidele politice.

2. Prin încheierea din 19 august 2025 a Curții de Apel Centru a fost admisă cererea Ministerului Justiției al Republicii Moldova privind aplicarea măsurii asiguratorii, până la pronunțarea în fond și s-a limitat activitatea partidelor politice PP „Renaștere”, PP „Șansă”, PP „Forța de Alternativă și de Salvare a Moldovei” și PP „Victorie”, pe perioada examinării cauzei civile, intentate la cererea de chemare în judecată depusă de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, până la pronunțarea în fond.

3. La 20 august 2025, Partidul Politic „Renaștere”, Partidul Politic „Șansă”, Partidul Politic „Forța de Alternativă și de Salvare a Moldovei” și Partidul Politic „Victorie” au depus cerere de recurs împotriva încheierii din 19 august 2025 a Curții de Apel Centru, solicitând admiterea acesteia, aplicarea prevederilor art. 6, 10, 11 și art. 3 protocolul I al CEDO, casarea încheierii contestate, cu emiterea unei noi decizii de respingere a cererii

Ministerului Justiției cu privire la asigurarea acțiunii prin limitarea activității partidelor, până la examinarea cauzei în fond.

4. Consideră că măsura de asigurare aplicată este ilegală și nejustificată.

5. Primar, au invocat lipsa unei citări legale și efective pentru ședința din 19 august 2025. Despre soluția instanței au aflat ulterior, din comunicatul Ministerului Justiției. Citarea prin e-mail nu a respectat condițiile prevăzute de art. 103 din Codul de procedură civilă, adresele electronice ale recurenților nefiind înregistrate în sistemul PIGD.

6. Au mai explicat că la 18 august 2025, unul dintre recurenți a depus cerere de strămutare a cauzei, care, conform art. 43 din Codul de procedură civilă, trebuia transmisă Curții Supreme de Justiție. Instanța de fond a ignorat cererea dată și a pronunțat măsura asiguratorie fără a aștepta soluționarea cererii de strămutare.

7. Cu referire la neîntreinerea condițiilor pentru aplicarea măsurilor asiguratorii, recurenții au invocat prevederile art. 21 alin. (3) din Legea partidelor politice, care impune demonstrarea unui pericol real și iminent pentru ordinea constituțională, aspect pe care Ministerul Justiției nu l-a probat. Instanța de fond s-a limitat la reproducerea argumentelor din cerere, fără a identifica pericole actuale și iminente, încălcând obligația de a-și motiva soluția.

8. Referitor la caracterul disproporțional și lipsit de necesitate al măsurii, au afirmat că examinarea pe fond era fixată pentru 26 august 2025, astfel că nu exista necesitatea unei limitări provizorii atât de severe. Mai mult, partidele recurenților nu mai pot participa la alegerile din 28 septembrie 2025, fiind deja radiate din competiția electorală, ceea ce exclude existența unui pericol actual. Astfel că, măsura echivalează cu suspendarea dreptului la asociere, libertatea de exprimare și dreptul de a fi ales, fiind contrară Constituției (art. 38 și 41), CEDO (art. 10 și 11) și jurisprudenței Curții Constituționale și a Curții Europene a Drepturilor Omului. În consecință, instanța nu a efectuat testul de proporționalitate și nu a respectat standardele internaționale privind restrângerea drepturilor electorale.

9. Recurenții au opinat că Curtea de Apel Centru a reprodus argumentele intimatului și a ignorat argumentele apărării, contrar jurisprudenței CEDO privind obligația instanței de a examina efectiv observațiile părților.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

10. Art. 424 alin. (2) din Codul de procedură civilă:

„Curtea Supremă de Justiție examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de către curțile de apel.”

11. Art. 425 din Codul de procedură civilă:

„Termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.”

12. Art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă:

„Recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.”

13. Art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă:

„Instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept: a) să respingă recursul și să mențină încheierea.”

14. Art. 174 alin. (1) Cod de procedură civilă:

„La cererea participanților la proces, judecătorul sau instanța dispune în aceeași zi aplicarea sau neaplicarea măsurilor de asigurare a acțiunii. Asigurarea se admite în orice fază a procesului pînă la etapa în care hotărîrea judecătorească devine definitivă, în cazul în care neaplicarea măsurilor de asigurare a acțiunii ar face imposibilă executarea hotărîrii judecătorești”.

15. Art. 175 alin. (2) Cod de procedură civilă:

„Judecătorul sau instanța dispune, la cererea participanților la proces, aplicarea și a altor măsuri de asigurare a acțiunii care să corespundă scopurilor specificate la art. 174”.

16. Art. 177 alin. (1) Cod de procedură civilă:

„În cererea de asigurare a acțiunii se indică motivele și circumstanțele pentru care se solicită asigurarea acțiunii”.

17. Art. 22 alin. (1) din Legea nr. 294/2007 privind partidele politice:

„Partidul politic își încetează activitatea prin: c) dizolvare prin hotărâre definitivă a Curții de Apel Centru, la cererea Ministerului Justiției.”

18. Art. 22 alin. (2) din Legea nr. 294/2007 privind partidele politice:

„Ministerul Justiției, din oficiu sau la sesizarea Ministerului Afacerilor Interne, a Procuraturii Generale, a Comisiei Electorale Centrale ori a Agenției Servicii Publice, înaintează către Curtea de Apel Centru o acțiune prin care cere dizolvarea partidului politic dacă există cel puțin unul dintre următoarele temeiuri: f) activitatea partidului politic cade sub incidența art. 3 alin. (1/1) și (1/2)”.

19. Art. 22 alin. (2¹) din Legea nr. 294/2007 privind partidele politice:

„În cazul în care dizolvarea partidului politic este cerută pentru temeiurile prevăzute la alin. (2) lit. b), d) și f) din prezentul articol, Ministerul Justiției poate cere instanței de judecată dispunerea, în calitate de măsură asiguratorie, a limitării activității partidului politic pe perioada examinării cauzei, pînă la pronunțarea în fond, conform prevederilor art. 21 care se aplică în mod corespunzător”.

20. Art. 21 alin. (3²) din Legea nr. 294/2007 privind partidele politice:

„Luând în considerare gravitatea încălcărilor admise de către partidul politic, existența unui pericol real și iminent de producere a unor consecințe iremediabile pentru valorile democratice și pentru ordinea de drept a Republicii Moldova prin continuarea desfășurării activităților ilegale ale partidului politic, Ministerul Justiției poate cere instanței de judecată să dispună, în calitate de măsură asiguratorie, limitarea activității partidului politic pe perioada examinării cauzei, până la pronunțarea în fond, prezentând, în acest sens, argumentele și probele care să ateste situațiile respective”.

21. Art. 21 alin. (3³) și (3⁴) din Legea nr. 294/2007 privind partidele politice:

„La examinarea cererii privind dispunerea, în calitate de măsură asiguratorie, a limitării activității partidului politic, instanța de judecată citează participanții la proces și, în termen de 3 zile de la depunerea cererii de aplicare a măsurii asiguratorii privind limitarea activității partidului politic, decide, prin încheiere executorie, cu privire la limitarea activității partidului politic în calitate de măsură asiguratorie. Părțile în proces sunt obligate să se prezinte în fața instanței de judecată. Încheierea cu privire la aplicarea sau respingerea aplicării măsurii asiguratorii privind limitarea activității partidului politic poate fi atacată cu recurs separat de fondul cauzei. Cererea de recurs se examinează de către Curtea Supremă de Justiție în termen de 5 zile”.

MOTIVAREA INSTANȚEI

22. Cu referire la termenul de declarare a recursului prevăzut de art. 425 din Codul de procedură civilă, instanța de recurs reține, că încheierea Curții de Apel Centru a fost pronunțată la 19 august 2025, fiind expediată recurenților, prin intermediul poștei electronice. Prin urmare, recursul depus la 20 august 2025, este în interiorul termenului legal.

23. În continuare, Completul de judecată evidențiază că recurenții au invocat ilegalitatea încheierii instanței de fond din 19 august 2025, prin care a fost admisă cererea Ministerului Justiției al Republicii Moldova privind aplicarea măsurii asiguratorii și s-a limitat activitatea partidelor politice PP „Renaștere”, PP „Șansă”, PP „Forța de Alternativă și de Salvare a Moldovei” și PP „Victorie”, pe perioada examinării cauzei civile, intentate la cererea de chemare în judecată depusă de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, până la pronunțarea în fond.

24. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, prin prisma art. 174 alin. (1) din Codul de procedură civilă, măsurile de asigurare a acțiunii pot fi aplicate în orice fază a procesului până la rămânerea definitivă a hotărârii judecătorești, numai în cazul în care neaplicarea acestora ar face imposibilă executarea hotărârii. Iar, în conformitate cu art. 177 alin. (1) coroborat cu art. 22 alin. 2¹ din Legea nr. 294/2007 privind partidele politice din Codul de procedură civilă, în cererea

de asigurare a acțiunii trebuie indicate motivele și circumstanțele pentru care se solicită aplicarea măsurilor.

25. Așadar, pornind de la normele legale care reglementează asigurarea acțiunii, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție învederează că această instituție este condiționată prioritar de justificarea scopului măsurii, astfel încât instanța urmează să stabilească necesitatea aplicării măsurilor de asigurare.

26. Această necesitate poate rezulta din pericolul real și iminent de producere a unor consecințe iremediabile pentru valorile democratice și pentru ordinea de drept a Republicii Moldova.

27. Asigurarea acțiunii trebuie să corespundă scopului legitim și să fie proporțională, ingerințele în drepturile pârâților urmând să fie echilibrate într-o măsură rezonabilă. Drept urmare, examinând cererea de asigurare a acțiunii, este important, în fiecare caz concret, să fie verificat obiectul și temeiul acțiunii principale, natura litigiului și argumentele reclamantului în vederea limitării activității partidelor politice.

28. Prin prisma normelor citate și în coraport cu circumstanțele pricinii, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră concluziile primei instanțe, corecte și întemeiate, rezultate din aprecierea justă a circumstanțelor pricinii și aplicarea corectă a normelor de drept procesual.

29. După cum s-a constatat, obiectul litigiului constituie constatarea în privința Partidelor Politice „Renaștere”, „Șansă”, „Forța de Alternativă și de Salvare a Moldovei”, „Victorie” a calității de partide politice succesoare la Partidului Politic „Șor” declarat neconstituțional prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 10 din 19 iunie 2023 și dizolvarea partidelor menționate.

30. Astfel, prima instanță pentru a evita producerea unor consecințe iremediabile pentru valorile democratice și pentru ordinea de drept a Republicii Moldova, prin continuarea desfășurării activităților partidelor politice PP „Renaștere”, PP „Șansă”, PP „Forța de Alternativă și de Salvare a Moldovei” și PP „Victorie”, de către președinții desemnați și activitatea acestora în interesele partidelor fondate, în privința cărora există bănuiala rezonabilă că aceste partide politice sunt succesoare ale partidului politic „Șor” declarat neconstituțional, întemeiat a dispus aplicarea interdicției enunțate – limitarea activității.

31. Referitor la caracterul disproporțional și lipsit de necesitate al măsurii asiguratorii, completul de judecată menționează că măsura dispusă este temporară, până la soluționarea fondului. Este necesară pentru prevenirea producerii unor consecințe iremediabile pentru valorile democratice și pentru ordinea de drept a Republicii Moldova prin continuarea desfășurării

activității de către PP „Renaștere”, PP „Șansă”, PP „Forța de Alternativă și de Salvare a Moldovei” și PP „Victorie”, în privința cărora există bănuiala rezonabilă că aceste partide politice sunt succesoare ale partidului politic „Șor” declarat neconstituțional prin hotărârea nr. 10 din 19 iunie 2023 a Curții Constituționale.

32. Argumentul despre lipsa unei citări corespunzătoare pentru ședința de examinare a cererii de aplicare a măsurii de asigurare din 19 august 2025 este apreciat critic, acesta fiind contrazis de confirmarea corespondenței electronice, anexată la actele cauzei (f.d.37).

33. Cu privire la mențiunea despre încălcarea unor drepturi fundamentale, completul de judecată subliniază că dreptul la asociere și la participare politică nu sunt absolute și pot fi restrâns conform art. 54 Constituție și art. 11 CEDO pentru protejarea securității naționale și a ordinii de drept.

34. În context, se reține că jurisprudența CEDO (Refah Partisi c. Turciei, 2003; Herri Batasuna c. Spaniei, 2009) admite restrângeri ale libertății de asociere atunci când acestea sunt necesare pentru protecția democrației.

35. Curtea Constituțională a Republicii Moldova, în Hotărârea nr. 10/2023, a reținut aceleași principii, subliniind obligația statului de a lua măsuri preventive pentru protecția ordinii constituționale.

36. În această ordine de idei, completul de judecată menționează că măsura dispusă nu echivalează cu dizolvarea partidelor, având un caracter temporar și preventiv, până la soluționarea cauzei în fond. Prin urmare, limitarea temporară a activității recurenților este justificată și proporțională.

37. Din considerentele menționate, și având în vedere că încheierea instanței de fond este întemeiată și legală, iar argumentele invocate de recurenți sunt neîntemeiate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează de a respinge recursul și de a menține încheierea instanței de apel.

38. În conformitate cu art. 427 lit. a), art. 428 din Codul de procedură civilă

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI

Respinge recursul declarat de Partidul Politic „Renaștere”, Partidul Politic „Șansă”, Partidul Politic „Forța de Alternativă și de Salvare a Moldovei” și Partidul Politic „Victorie”.

Menține încheierea din 19 august 2025 a Curții de Apel Centru, emisă cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Ministerul Justiției al Republicii Moldova împotriva Partidului Politic „Renaștere”,

Partidului Politic „Șansă”, Partidului Politic „Forța de Alternativă și de Salvare a Moldovei” și Partidului Politic „Victorie”, intervenienți accesorii Comisia Electorală Centrală și Serviciul de Informații și Securitate cu privire la dizolvarea partidelor politice.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Ion Munteanu

Gheorghe Stratulat